

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **I.M.**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,

t a k t o :

- I.** Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v Moravskoslezském volebním kraji **z a m í t á**.
- II.** Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v ostatních volebních krajích **o d m í t á**.
- III.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 8. 6. 2006 podal navrhovatel u Nejvyššího správního soudu návrh nazvaný „Žaloba na porušení Ústavy ČR“, kde uvádí, že jeho hlas byl ve volbách do Poslanecké sněmovny konaných dne 2. a 3. 6. 2006 znevážen, neboť „jako občan měl méně hodnotný hlas, než kdyby volil ČSSD či KDU ČSL“. Nechápe, jak je možné, že ODS měla o několik set tisíc hlasů více, avšak zastoupení v Poslanecké sněmovně má stejné, jako kdyby jich měla méně. Strana zelených měla ve volbách okolo 6 % hlasů a KDU ČSL 7 % hlasů, avšak poměr získaných mandátů je 6:13, což je nelogické. Navrhovatel nesouhlasí se způsobem přepočtu hlasů na mandáty a považuje jej za nedemokratický. Požaduje, aby bylo prověřeno „divné vypočítání mandátů“ a aby mandáty byly rozděleny spravedlivě, tj. aby se řádně sečetly všechny hlasy voličů a poměrem se vypočetly mandáty v Poslanecké sněmovně, přičemž procentní zaokrouhlení nechává na soudu.

Státní volební komise ve svém vyjádření poukázala na to, že podle § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb. se lze domáhat ochrany u soudu v případě voleb do Poslanecké sněmovny pouze neplatnosti volby kandidáta. Takový návrh lze navíc podat pouze tehdy, došlo-li k porušení jednotlivých ustanovení citovaného zákona. Dále uvedla, že Český statistický úřad, který je k problematice přepočtu hlasů na mandáty příslušný, potvrdil, že sečetl všechny platné hlasy voličů přesně tak, jak je převzal od okrskových a zvláštních okrskových volebních komisí a veškeré operace při rozdělování mandátů provedl podle § 48 až 50 citovaného zákona.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je i zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“). Podle § 87 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (odst. 1). Odst. 2 tohoto ustanovení stanoví, že podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci ve volebním obvodu byla pro volby do Senátu zaregistrována. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí. Podle odst. 3 může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb (odst. 4). Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta (odst. 5).

Z citovaného ustanovení vyplývá, že soudní přezkum voleb do Poslanecké sněmovny je možný toliko podle ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona. Z gramatického znění odst. 2 stejného ustanovení je totiž jasně patrné, že se vztahuje pouze na volby do Senátu PČR. Úpravu obsaženou v odstavcích 3-5 pak nelze racionálně vyložit jinak než tak, že blíže konkretizují odstavce předchozí. To znamená, že odst. 1 a 2 označují předmět řízení a vymezují otázky aktivní legitimace a lhůty k podání návrhu, zatímco odst. 3-5 blíže upravují možné důvody tohoto návrhu. Je tak zřejmé, že úpravu obsaženou v odstavcích 3-5 nelze vnímat jako autonomní, nýbrž pouze ve vztahu ke konkrétními ustanoveními vymezenému předmětu řízení, který provádějí. To ostatně potvrzuje i důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 204/2000 Sb., kterou byl zákon č. 247/1995 Sb. novelizován a která k ustanovení § 87 uvádí (Poslanecká sněmovna, 2000, III. volební období, tisk č. 585), že „*možnost domáhat se ochrany soudu po provedených volbách se navrhuje upravit samostatně pro Poslaneckou sněmovnu a pro Senát. Při volbách do Poslanecké sněmovny je možno podat návrh na neplatnost volby kandidáta, při volbách do Senátu návrh na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování nebo neplatnost volby kandidáta. Současně se vymezuje okruh subjektů oprávněných tento návrh podat. Jedná se o veškeré případy porušení tohoto zákona, kterým mohlo být narušeno řádné provedení voleb a tím i výsledky voleb nebo hlasování.*“

Navrhovatel se tak formálním vymezením petitu domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje. I takové podání je však třeba posoudit podle jeho obsahu, bez ohledu na jeho označení. Svým obsahem podání navrhovatele zpochybňuje volbu všech kandidátů zvolených do Poslanecké sněmovny z důvodů nesprávného a nelogického propočtu odevzdaných hlasů na počet mandátů, tedy zpochybňuje volbu poslanců, kteří by se jimi nestali, pokud by propočtení platných hlasů byl prováděn jiným způsobem.

Volební zákon stanoví v § 48, jakým způsobem se určuje počet poslanců ve volebních krajích, způsob výpočtu mandátového čísla, stanovení počtu mandátů jednotlivých krajů

a rozdělení zbylých mandátů. Ust. § 49 volebního zákona stanoví procentní limity zajišťující postup stran, politických hnutí a koalic do skrutinia, ust. § 50 pak stanoví výpočet podílů a jim odpovídajících mandátů. Z těchto ustanovení je zřejmé, že určení počtu poslanců jednotlivých stran, politických hnutí a koalic a vzájemný poměr mandátů a počtu odevzdaných hlasů není prostým součtem hlasů a prostým rozdělením mezi subjekty v jejichž prospěch byly tyto odevzdány, jak požaduje navrhovatel. Nelze tedy od výsledků očekávat matematickou rovnost, neboť na ní není systém volebních výsledků založen. Navrhovatel netvrdí a z ničeho ani nevyplývá, že zákonem stanovený způsob stanovení počtu mandátů nebyl dodržen a nelze tedy z ničeho ani dovodit, že kterýkoliv ze zvolených poslanců se jím z tvrzených důvodů stát neměl.

Nejvyšší správní soud je oprávněn vyslovit neplatnost volby kandidátů pouze za předpokladu, že při jejich volbě byl porušen zákon. Tak tomu v daném případě není a navrhovatel to ostatně ani netvrdí. Přitom soudům zásadně nepřísluší komentovat vhodnost či smysluplnost zákonné úpravy, jelikož je nutno respektovat jejich oddělení od moci zákonodárné.

Soud při rozhodnutí o návrhu musel dále vycházet ze skutečnosti, že podaný návrh svým obsahem směřoval proti všem zvoleným kandidátům. Z ust. § 87 odst. 1 volebního zákona však plyne, že občan zapsaný do stálého seznamu voličů v určitém volebním okrsku je oprávněn domáhat se neplatnosti volby kandidátů zvolených v kraji, v němž je oprávněn vykonávat svoje aktivní volební právo (k tomu viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 540/02, in.: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 35, str. 603 a násl.).

V daném případě byl navrhovatel zapsán ve stálém seznamu voličů v Moravskoslezském kraji ve volebním okrsku 094 pod č. 52 542.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v jiných krajích, než v kraji Moravskoslezském, se tak jedná o návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou, a proto byl návrh v této části podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnut.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v kraji Moravskoslezském, k němuž byl navrhovatel aktivně legitimován, ovšem jak výše uvedeno nebyla zjištěna protizákonnost jejich volby, a proto byl v této části návrh podle § 90 s. ř. s. zamítnut.

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu